

TEKMOVANJE IZ ZNANJA GEOGRAFIJE

VODNIK ZA OŠ in SŠ

UVOD

Tekmovanje je namenjeno učencem 6., 7., 8. in 9. razreda OŠ ter dijakom od 1. do 4. letnika srednjih šol, ki se za geografijo posebej zanimajo.

Da bi spodbujalo ustvarjalnost in razvijalo spretnosti, sposobnosti, veščine in vseživljenjsko znanje, je posamično tekmovanje na vseh ravneh sestavljeno iz dveh delov.

a) Pisni del

Pisni del so naloge, ki jih oblikuje državna tekmovalna komisija (DTK) in izhajajo iz predvidene tematike, kateri daje poudarek tekmovanje v tekočem šolskem letu. Tematike se iz leta v leto spreminjajo in zaobjemajo celotno geografsko vsebino s poudarkom na medsebojnem vzročnem in funkcijskem prepletanju fizično- in družbeno geografskih pojavov in procesov. Naloge so različnih tipov in na različnih taksonomskih stopnjah.

b) Terenski del

Naloge terenskega dela namenjene neposrednemu stiku tekmovalcev s pojavi in procesi v pokrajini; tako v okolici šole kot na neznanem terenu območnega in državnega tekmovališča. Poudarek je v izkazovanju ključnega znanja, spretnosti, sposobnosti in veščin geografske stroke in vseživljenjskega znanja (opazovanje, orientiranje, vzročno posledično povezovanje, analiziranje, reševanje problemov...).

Tekmovalci morajo pokazati celotno poznavanje, razumevanje in uporabo geografskega znanja v življenjskih okoliščinah (predvidevanje posledic, nakazovanje rešitev, predlogi za spremembe...).

Naloge terenskega dela naj bodo zasnovane tako, da bodo lahko vsi tekmovalci hkrati tekmovali oz. opravljali naloge terenskega dela.

Tekmovanje poteka z računalniško podporo informacijskega strežnika DMFA.

ZNAČILNOSTI IN PRIPOROČILA ZA ŠOLSKO RAVEN TEKMOVANJA

PRED IN PO ŠOLSKEM TEMOVANJU

Kaj je potrebno postoriti pred tekmovanjem?

- Aktivirati geslo, ki ste ga prejeli na šole, (to napravite tako, da odprete stran <https://www.dmfa.si/InfoServer/>, ki vas vodi skozi prijavo).
- Vpisati vodjo aktiva in komisijo tekmovanja.
- Vpisati tekmovalce na seznam (če so že tekmovali, so že na strežniku).
- Dan pred tekmovanjem bodo na voljo naloge pisnega dela, ki jih snamete s strežnika in pripravite zadostno število izvodov za tekmovalce.
- Pripravite terenski del tekmovanja (glede na priporočila, možnosti okolice šole) in ga izvedete.

TERENSKI DEL ŠOLSKEGA TEKMOVANJA

Načela nalog terenskega dela:

- **prilagoditev naravnogeografskim in družbenogeografskim značilnostim okolice šole**, z upoštevanjem kar največ dejavnikov (varnost tekmovalcev, relief, podnebje, vodovje, rastlinstvo, kamninska podlaga, naselja, promet, kmetijstvo, gozdarstvo, infrastruktura, kulturna dediščina...) in
- **vključevanje celostnega geografskega mišljenja** (ugotavljanje vzrokov in posledic, medsebojna funkcijska in vzročno posledična povezanost naravnih in družbenih pojavov in procesov v okolici, iskanje in predvidevanja rešitev...).

PRIMERI NALOG (vezani na možnosti, pogoje, pojave in procese, ki so v danem okolju):

- orientiranje, azimut (SŠ),
- raba zemljevidov in kartiranje (označevanje ali vrisovanje zgradb glede na lokacijo, funkcionalnost, spremembo namembnosti...),
- razna gradbišča (hiše, ustanove, obrati...),
- demografska podoba naselja,
- funkcija naselja (prednosti, slabosti, predlogi izboljšav),
- dosedanje spremembe v rabi zemljišč, funkcija v sedanjosti in predvidevanje prihodnje rabe (prednosti, slabosti, predlogi izboljšav),
- raba tal za kmetijstvo in druge dejavnosti (prednosti, slabosti, predlogi izboljšav),
- analiza prsti (kislost, bazičnost, pomen za ljudi, onesnaževanje, rešitev),
- gospodarske dejavnosti (prednosti, slabosti, predlogi izboljšav),
- značilnosti struge in vodnega toka potoka ali reke, temperatura vode, onesnaženost, posegi človeka, posledice v prihodnosti,
- naklon površja, smer naklona, pomen naklona površja z razne dejavnosti,
- gozd, vrste in razporeditev dreves, vpliv človeka, pomen gozda za človeka in okolje,
- opazovanje in merjenje elementov podnebja (temperatura, vlaga, veter, oblačnost, smer gibanja oblakov),

- vključevanje posebnosti (parki, kulturni spomeniki, gradovi, cerkve, naravne znamenitosti, jame...),
- primerjava arhitekture posameznih delov naselja (vzroki, pomen, posledice),
- merjenje in izračun razdalje od izbrane točke do cilja, izračun potrebnega časa za hojo,
- opazovanje in štetje prometa (analiza pogojev za varen promet, predlogi izboljšav...),
- druge naloge, ki so vezane na posebnosti posameznega tekmovališča.(posebnosti posameznih naravnih enot Slovenije npr. kraška, primorska, panonska pokrajina),
- naloge za ekološko osveščenost in trajnostni razvoj(ločevanje odpadkov, predlogi...).

PRIPOMOČKI IN DODATNA OPREMA NALOG:

- kompasi, lupe, temeljni topografski načrt 1:5000, naklonomeri, metri, vrvice, posodice za jemanje vzorcev, termometri, anemometri, barvni svinčniki...,
- slike terena, grafikoni, zemljevidi, orto foto posnetki, tabele...

STRUKTURA NALOG:

- naloge naj bodo različnih taksonomskih ravni,
- naloge naj bodo različnih vrst (obkroževanje, dopolnjevanje, kratki odgovori, slikovni odgovori, vrisovanje, kartiranje, praktična uporaba...),
- poudarek naj bo na opazovanju pojavov in procesov na terenu in celostnem geografskem razmišljanju.

PRIPOROČENO SKUPNO ŠTEVILO, ČAS IN VREDNOTENJE NALOG:

- do 10 nalog, vsak pravilen odgovor ovrednoten s točko,
- predviden čas do 30 minut,
- skupno število točk 10.

Kaj je potrebno postoriti po tekmovanju?

- ovrednotiti naloge,   - rezultate vnesti v strežnik DMFA (Tri dni po tekmovanju je čas, v katerem se vnesejo   - rezultati. Vnašate tako, da v sklopu A in B vnašate rezultate posameznih nalog, sklop C   - pa je namenjen skupnemu rezultatu terenskega dela.)